

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

Кафедра теорії та історії музики

МЕТОДОЛОГІЯ ТЕОРЕТИЧНОГО МУЗИКОЗНАВСТВА

**ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

третій (освітньо-науковий) рівень підготовки
галузь знань – 02 Культура і мистецтво
спеціальність 025 Музичне мистецтво

Харків-2017 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Харківська державна академія культури

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Коновалова І. Ю., доцент кафедри теорії та історії музики,
кандидат мистецтвознавства, доцент

Затверджено на засіданні кафедри теорії та історії музики

Харківської державної академії культури

«4» вересня 2017 року, протокол № 1

Завідувач кафедри теорії та історії музики

Рощенко О. Г.

Схвалено методичною радою факультету музичного мистецтва Харківської державної академії культури

«5» вересня 2017 року, протокол № 2

© Харківська державна академія культури, 2017

© Коновалова І. Ю., 2017

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Методологія теоретичного музикознавства» складена відповідно до освітньо-професійної програми третього (освітньо-наукового) рівня підготовки докторів філософії в галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 025 Музичне мистецтво.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є:

- теоретико-методологічні основи, методи, принципи і функції музикології як когнітивної царини;
- фундаментальні категорії музикознавства;
- історичний розвиток теоретичного музикознавства;
- основні методологічні підходи до вивчення явищ музичного мистецтва;
- музично-теоретичні концепції минулого і сучасності;
- актуальна проблематика та напрями досліджень сучасних вітчизняних і зарубіжних музикологів теоретичного музикознавства;
- сутність явищ музичної культури і мистецтва в теоретичному контексті;
- актуальні проблеми сучасного теоретичного музикознавства;
- проблематика змісту і форми в музиці як єдності смислових і структурних закономірностей;
- функції і художній смисл музичної мови як фактору художньої цілісності твору;
- проблеми музичної семантики, семіотики, аксіології в музикознавчих дослідженнях;
- концепції стилю і жанру в проблемному полі музикознавства;
- теорії осягнення проблем сучасної композиторської та виконавської творчості; •
- композиційно-драматургічні закономірності і логіка музичного мислення;
- інтонаційної концепції музики у співвідношенні з теоріями музичної семантики.
- концептосфера досліджень сучасних вітчизняних і зарубіжних музикознавців.

Міждисциплінарні зв'язки: Курс «Методологія теоретичного музикознавства» щільно пов'язаний з загальноосвітніми дисциплінами гуманітарного напрямку, зокрема,

філософією, культурологією, семіотикою, психологією, акустикою, соціологією, історією світової та української культури, а також низкою професійно-орієнтованих фахових дисциплін музично-теоретичного й музично-історичного циклів, зокрема: музичною естетикою, музичною психологією, музичною соціологією, історією світової та української музики, історією та теорією виконавського мистецтва, музичною критикою, аналізом музичних творів, гармонією, поліфонією тощо.

Програма навчальної дисципліни складається з таких тематичних розділів:

1. **«Концептуально-методологічні засади теоретичного музикознавства»**
2. **«Фундаментальні проблеми і універсалії теоретичного музикознавства в сучасному дослідницькому дискурсі»**

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Напрямок підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Обов'язкова	
Загальна кількість годин для денної форми навчання – 90	Спеціальність 025 Музичне мистецтво	Рік підготовки: 1-й	
		Семестр: 2-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 12	Третій рівень спеціальної підготовки (освітньо-науковий)	Аудиторні:	
		30 год	22 год.
		Лекції:	
		20 год	14 год.
		Семінарські:	
		10 год.	8 год.
		Самостійна робота:	
60 год.	68 год.		
Вид контролю: екзамен (2-й семестр)			

II. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою вивчення дисципліни «Методологія теоретичного музикознавства» є поширення професійного світогляду аспірантів, поглиблення раніше отриманих та набуття комплексу нових професійних знань в сфері теоретичного музикознавства й наближення до когнітивної складової музично-теоретичних процесів, які зумовлюють

необхідні умови для самостійної науково-дослідницької діяльності в сфері музичного мистецтва.

1.2. Основні завдання вивчення курсу «Методологія теоретичного музикознавства»:

- формування цілісного уявлення про зміст і структуру теоретичного музикознавства та його роль в системі наук про музику;
- удосконалення і поглиблення набутих та здобуття нових знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для розв'язання комплексних проблем, здійснення самостійних наукових розвідок й продукування власних ідей в царині музичного мистецтва;
- оволодіння методологією та методами теоретичного музикознавства;
- розкриття методологічних засад музикології та принципів використання її методів у науково-дослідницькій діяльності;
- опанування науково-аналітичним та понятійно-категоріальним апаратом та методами теоретичного музикознавства;
- осягнення сутності і засвоєння провідних музично-теоретичних концепцій і теорій та застосування їх положень в науково-творчій і практичній діяльності;
- створення теоретичного підґрунтя щодо розуміння методологічних засад розвитку сучасного музикознавчого знання;
- опанування технологією науково-аналітичного узагальнення явищ музичного мистецтва;
- теоретичне висвітлення інноваційних музично-мовних, стильових і композиційно-технологічних процесів в практиці Новітнього часу;

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми аспіранти повинні:

знати :

- визначення структури, змісту і базових категорій теоретичного музикознавства та специфіки їх застосування;
- положення фундаментальних музикознавчих теорій (теорій інтонації, ладу і гармонії, музичного змісту і форми, музичного тематизму, музичного твору і музичного тексту, стилю і жанру в музиці);
- найзначніші наукові концепції в сучасному музично-теоретичному дискурсі;

- основоположні принципи музичного мислення, формоутворення і музичної композиції, питання мовностильової та просторово-часової організації музики;
- провідні тенденції оновлення в сфері теоретичного музикознавства у зв'язку з процесами трансформації музичного мистецтва в ХХ – поч. ХХІ ст., переосмислення, звукоінтонаційних, жанрово-стильових і структурно-композиційних й технологічних закономірностей
- проблематику досліджень сучасних вітчизняних і зарубіжних музикознавців

вміти :

- розкривати сутність явищ музичного мистецтва в теоретичному контексті;
- вільно орієнтуватися в методології теоретичного музикознавства, що зумовлює вибір методів дослідження обраної тематики, або окремого явища;
- застосовувати теоретико-методологічні знання з різних наук та використовувати відповідні музикознавчі (зокрема музично-теоретичні) методи аналізу задля вирішення науково-дослідницьких завдань в царині музикознавства;
- визначати проблемні області застосування, для вирішення яких доцільне використання концептуальних положень і методів теоретичного музикознавства;
- застосовувати сучасну методологію, музикознавчі знання і термінологію для здійснення аналізу музичних явищ, музичних текстів, певних творів будь-якої епохи, стилю, напряму, визначити його музичну поетику, композиційно-драматургічні й жанрово-стильові особливості в методологічних категоріях (термінах і поняттях) музикознавства;
- розкривати основні риси музичних жанрів і стилів, художніх напрямів та їх прояви у конкретному музичному творі;
- визначати сутність провідних музично-теоретичних концепцій;
- обґрунтовувати та логічно формулювати власну думку щодо дискусійних проблем музично-теоретичного змісту;
- опрацьовувати друковані та електронні музикознавчі джерела з метою

осягнення основних аспектів та глибинних основ курсу;

- логічно і послідовно викладати засвоєний матеріал в письмових роботах та усних семінарських виступах.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **90 годин / 3 кредита ECTS**. З них 30 аудиторних годин (лекційних – 20 год.; семінарських – 10 год.; самостійна робота аспірантів – 60 год.).

III. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тематичний розділ 1.

«Концептуально-методологічні засади теоретичного музикознавства» містить 5 тем.

Тема 1. Теоретичне музикознавство як галузь науки про музику

Тема 2. Система теоретичного музикознавства: основні напрями і проблемні сфери

Тема 3. Історія становлення і розвиток музично-теоретичної думки в європейській та українській музичній культурі. Музикознавчі школи в Україні: наукові напрями і концепції

Тема 4. Когнітивні методи сучасного теоретичного музикознавства

Тема 5. Провідні звукотворчі ідеї і музично-теоретичні концепції зарубіжних і вітчизняних музикологів і митців ХХ ст. Теорія інтонації Б. Асаф'єва. Звуковисотні системи А. Шенберга, Хауера.

Тематичний розділ 2.

«Фундаментальні проблеми і універсалії теоретичного музикознавства в сучасному дослідницькому дискурсі» містить 9 тем.

Тема 6. Музична мова як універсальна система виражальних засобів, різновид художньої комунікації та інструмент музичного мислення. Семантичне оновлення музичної мови і мовлення в музиці ХХ ст.

Тема 7. Проблема ладу в теоретичному музикознавстві. Ладові концепції ХХ ст

Тема 8. Системи ладогармонічного і поліфонічного мислення. Акордика ХХ ст.

Поняття лінійності в музиці ХХ ст.

Тема 9. Діалектика змісту і форми в музиці. Теорія музичного змісту.

Тема 10. Конструктивна і процесуальна основи музичної форми. Принципи музичного формотворення. Форма як принцип і форма як даність.

Тема 11. Просторова організація в музиці та проблеми музичної фактури

Тема 12. Композиція і драматургія в музиці: смисловий потенціал та типологічні особливості. Музична архітектоніка. Проблеми музичного тематизму в теоретичній думці.

Тема 13. Теорія музичного жанру як проблемно-методологічний напрям сучасного музикознавства. Принципи класифікації музичного жанру в сучасній науці.

Тема 14. Стиль як категорія музикознавства та історична система художньої типізації в музиці. Типологія музичних стилів. Техніка і стиль в музиці ХХ ст.

Рекомендована література:

ОСНОВНА

1. Акопян Л. Анализ глубинной структуры музыкального текста / А. Акопян. — М. : Практика, 1995. — 255 с.
2. Асафьев Б. Музыкальная форма как процесс : в 2 кн. / Б. Асафьев. — Л. : Музыка, 1971. — 376 с.
3. Арановский М. Музыкальный текст. Структура и свойства / М. Арановский. — М. : Композитор, 1998. — 343 с.
4. Арановский М. Интонация, знак и «новые методы» / М. Арановский // Советская музыка, 1980. — №10. — С. 41-46.
5. Арановский М. Мышление, язык, семантика / М. Арановский // Проблемы музыкального мышления : сб. ст. / сост. и ред. М. Г. Арановского. — М., 1974. — С. 91–129.
6. Бабий-Очеретовская Н. Содержание и форма в музыке : автореф. дис. ... д-ра искусствовед. : 17.00.02 / Н. Бабий-Очеретовская ; Киев. гос. конс. им. П. И. Чайковского. — К., 1986. — 48 с.
7. Березовчук Л. Н. Музыкальный жанр как система функций (психологические и семиотические аспекты) / Л. Н. Березовчук // Аспекты теоретического музыкознания : сб. науч. тр. / Сост. Ю. В. Кудряшов. — Л. : ЛГИТМиК, 1989. — С. 95–123.
8. Бобровский В. П. Анализ музыкальный / В. П. Бобровский // Музыкальная энциклопедия : в 6-ти т. / гл. ред. Ю. В. Келдыш. Т. 1. — М. : Сов. энциклопедия, 1974. — СПб. 139–145.
9. Бобровский В. О переменности функций музыкальной формы. — Москва: Музыка, 1972. — 352 с.
10. Бобровский В. Функциональные основы музыкальной формы. — М. : Музыка, 1970. — 270 с.
11. Бобровский В. Тематизм как фактор музыкального мышления : очерки / В. П. Бобровский / [отв. ред. и предисл. Е. И. Чигарева]. — М. : КомКнига, 2008. — 304 с.
12. Бонфельд М. Музыка: язык или речь? / М. Бонфельд // Проблемы музыкознания: сб. науч. тр. / РАН, Российский Институт Истории Искусств. — СПб., 1996. — Вып. 8. : Музыкальная коммуникация. — С. 15–39.
13. Гуляницкая Н. Методы науки о музыке / Н. Гуляницкая. — М. : Музыка, 2009. — 255 с.
14. Гуляницкая Н. Пуководство к изучению основ музыковедения / Н. Гуляницкая. — М. : РАС им. Гнесиных, 2004. — 55 с.

15. Гуренко Е. Проблемы художественной интерпретации (философский анализ) / Е. Гуренко ; отв. ред. М. Овсянников, В. Целищев. — Новосибирск : Наука, Сиб. отд-ние, 1982. — 256 с.
16. Дыс Л. Музыкальное мышление как объект исследования / Л. Дыс. // Музыкальное мышление: сущность, категории, аспекты исследования : сб. ст. / сост. Л. Дыс. — К., 1989. — С. 35–44.
17. Букина Т. Анализ музыки как профессиональная стратегия (культурно-исторический экскурс) / Т.Букина // Общество. Среда. Развитие (Terza Humana) — 2011. — № 3.
18. Бычков Ю. О проявлении лада в конкретном музыкальном опыте // Проблемы лада и гармонии. Сб. тр. — Москва : МГПИ им. Гнесиных, 1983. — Вып. 50. — С. 7-22.
19. Валькова В. К вопросу о понятии «музыкальная тема» (о проблеме тематизма и его развития) / В. Валькова // Музыкальное искусство и наука. — М., 1978. — Вып.3. — С. 168–190.
20. Валькова В. Тема / В. Валькова // Музыкальная энциклопедия : в 6 т.— М. : Сов. Энциклопедия, 1981. — Т. 5. — С. 487–488.
21. Валькова В. Б. Музыкальный тематизм – мышление – культура / В. Валькова. — Нижний Новгород : Изд-во Нижегородского гос. ун-та, 1992. — 161 с.
22. Задерацкий В. Музыкальная форма. — Вып. 1, 2. — Москва: , 1995. — 544 с; — Вып. 2. — М. : Музыка, 2000. — 544 с.
23. Задерацкий В. Музыкальная форма. — Москва : Музыка, 2008. — Вып. 2. — 489 с.
24. Климовицкий А. Жанр и коммуникативные аспекты музыки: музыкальная деятельность, музицирование, музыкальный язык / А. Климовицкий, О. Никитенко // Проблемы музыкознания : сб. науч. тр. / РАН, Рос. Ин-т Искусств. — СПб., 1996. — Вып. 8. : Музыкальная коммуникация. — С. 40–61.
25. Кон Ю. К вопросу о понятии «музыкальный язык» / Ю. Кон // От Люлли до наших дней. — М. : Музыка, 1977. — С. 93-104.
26. Когоутек Ц. Техника композиции в музыке XX века / Ц. Когоутек. — М. : Музыка, 1976. — 367 с. Консон Г. Р. Целостный анализ как универсальный метод научного познания художественных текстов (на материале музыкального искусства): монография / Г. Консон. — М. : Композитор, 2010. — 352 с.
27. Корнелюк Т. Музыкознание как открытая система : опыт постановки проблемы: на материале отечественной музыкальной науки : дис.... канд. искусствоведения : 17.00.02 — Музыкальное искусство / Т. Корнелюк. — Новосибирск, 2007. — 199 с.
28. Кудряшов А. Теория музыкального содержания. Художественные идеи европейской музыки XVII–XX вв. : учеб. пособ. для муз. вузов и вузов искусств / А. Кудряшов. — СПб. : Лань, 2006. — 432 с.
29. Лобанова М. Музыкальный стиль и жанр: история и современность / М. Лобанова. — М. : Сов. композитор, 1990. — 312 с.
30. Лотман Ю. М. Структура художественного текста / Ю. М. Лотман. — М. : Искусство, 1970. — 384 с.
31. Мазель Л., Цуккерман В. Анализ музыкальных произведений. Элементы музыки и методика малых форм / Л. А. Мазель, В. Цуккерман / — М. : Музыка, 1967. — 751 с.
32. Медушевский В. Интонационно-фабульная природа музыкальной формы : дисс.... доктора искусствоведения / В. Медушевский. — М., 1981. — 380 с.
33. Медушевский В. Интонационно-фабульная природа музыкальной формы : автореф. дис. ...д-ра искусствоведения : 17.00.02 / В. Медушевский ; Моск. гос. конс. им. П. И. Чайковского. — М., 1983. — 46 с.
34. Медушевский В. К проблеме семантического синтаксиса (о художественном моделировании эмоций в музыке) / В. Медушевский // Советская музыка. — 1973. — № 8. — С. 12–31.
35. Медушевский В. Музыка вживания / В. Медушевский // Musiqi dunyasi. — 2001. — № 1— 2/7. — С. 3–15.
36. Медушевский В. Музыкальный стиль как семиотический объект / В. Медушевский // Советская музыка, 1979. — № 3. — С. 15–32.
37. Медушевский В. О динамическом контрасте в музыке /В. Медушевский // Эстетические очерки. Вып. II. — М. : Музыка, 1967. — С. 18–44.
38. Медушевский В. О музыкальной семиотике. Выступление на заседании Комиссии музыкальной критики СК СССР / В.Медушевский // Советская музыка. — 1976. — № 11. — С.

9–23.

39. Медушевский В. О направленности музыки на восприятие / В. Медушевский // Проблемы музыкального мышления и восприятия. – Ташкент : Издание Ташкентской гос. консерватории, 1972. — С. 35–38.
40. Медушевский В. О закономерностях и средствах художественного воздействия музыки / В. Медушевский. — М. : Музыка, 1976. — 254 с.
41. Медушевский В. Строеение музыкального произведения в связи с его направленностью на слушателя: дисс...канд. искусствоведения / В. Медушевский. — М., 1971. — 178 с.
42. Медушевский В. Художественно-семиотические сферы и проблема единства социалистической музыкальной культуры / В. Медушевский // Музыкальное искусство социалистического общества. – Киев : Наукова думка, 1982. — С. 14–26.
43. Москаленко В. Творческий аспект музыкальной интерпретации: (К проблеме анализа): исследование / В. Москаленко. — К. : КГК им. П. И. Чайковского, 1994. — 157 с.
44. Назайкинский Е. Логика музыкальной композиции / Е. Назайкинский – М. : Музыка, 1982. – 319 с.
45. Назайкинский Е. Звуковой мир музыки / Е. Назайкинский. — М. : Музыка, 1983. — 254 с.
46. Назайкинский Е. Музыкальное восприятие как проблема музыкознания / Е. В. Назайкинский // Восприятие музыки: Сб. ст. / Ред. В.Н. Максимов. – М.: Музыка, 1980. — С. 91–112.
47. Назайкинский Е. О психологии музыкального восприятия / Е. Назайкинский. — М. : Музыка, 1972. — 383 с.
48. Назайкинский Е. Стиль и жанр в музыке / Назайкинский Е. — М.: Музыка. – 265 с.
49. Науменко Т. Музыковедение : стиль научного произведения (опыт постановки проблемы). – М., 2005. — 199 с.
50. Немкович О. Українське музикознавство ХХ століття як система наукових дисциплін. Монографія / О. Немкович. — К., 2006. — 534 с.
51. Польська І. Методологічна проблематика в сучасному музикознавстві / І. Польська // Культура України : зб. наук. праць. — Вип 46. — Х. : ХДАК, 2014.
52. Ручьевская Е. Функции музыкальной темы / Е. Ручьевская. — Л. : Музыка, 1977. — 160 с.
53. Самойленко О. Наукові обрії сучасного українського музикознавства / О. Самойленко // Мистецтвознавство України. Вип. 11. — К., 2010. — С. 38 – 45.
54. Теория современной композиции : учеб. пособие / МГК им. П. И. Чайковского; Гос. ин-т искусствознания / [отв. ред. В. С. Ценова]. — М. : Музыка, 2007. — 624 с.
55. Холопов Ю. Введение в музыкальную форму / Ю. Холопов. — М. : Науч.-издат. центр «Моск. консерватория», 2008. – 2-е изд, испр. — 432 с.
56. Холопова В. Музыкальный тематизм : науч.-метод. очерк / В. Холопова – М. : Музыка, 1983. — с. 20.
57. Чигарева Е. Индивидуализирующий комплекс темообразующих выразительных средств в условиях современного музыкального языка и его классические истоки / Е. Чигарева // Проблемы музыкальной науки. – М. : Сов. композитор, 1979. — Вып. 4. — С. 70–109.
58. Чигарева Е. О связях музыкальной темы с гармонической и композиционной структурой музыкального произведения в целом (Проблема единства художественного произведения) / Е. Чигарева // Проблемы музыкальной науки. — М., 1973. — Вып. 2. — С. 48–88.
59. Чекан Ю. Інтонаційний образ світу : монографія / Ю. Чекан / [рец.: Кримський С. Б., Москаленко В.Г.] — К. : Логос, 2009. — 228 с.
60. Келдыш Ю. Музыковедение // Музыкальная энциклопедия: В 6 т. — Т. 4. — М. : Сов. Энциклопедия, 1977. — С. 806–830.
61. Когут Г. Мікроінтерваліка – чи ті ж самі до-ре-мі ... ? / Г. Когут // Українське музикознавство. — Вип. 31. — Київ, 2002. — С. 193–2005.
62. Котляревский А. Музыкальные системы европейского искусствознания. – Киев : Музична Україна, 1983. — 234 с.
63. Коханик І. Музичний твір : взаємодія стабільного і мобільного в аспекті стилю // Музичний твір : проблема розуміння : зб. ст /Науковий вісник НМАУ ім. П. Чайковського. — Київ : НМАУ, 2002. — Вип. 20. — С. 44–51.
64. Лотман Ю. Структура художественного текста. — М. : Искусство, 1972. — 383 с.

65. Мазель Л. Музыказнание и достижения других наук // Советская музыка. — 1974. — № 4. — М., 1967. — 465 с.
  66. Мазель Л.А. Вопросы анализа музыки: опыт сближения теоретического музыкального знания и эстетики. — Москва : Советский композитор, 1978. — 350 с.
  67. Методология теоретического музыкального знания : анализ, критика : сб. тр. — М. : ГМПИ им. Гнесиных, 1987. — 378 с.
  68. Москаленко В. Музичний твір як текст // Текст музичного твору : практика і теорія. Київське музикознавство. — К., 2001. — Вип. 7. — С. 3-9.
  69. Орлов Г. Дерево музыки / Г. Орлов. — Санкт-Петербург : «Композитор». — 236 с.
  70. Проблемы лада : сб. ст. — М. : Музыка, 1972. — 314 с.
  71. Пясковский И. К проблеме историко-стилевой эволюции музыкального мышления / И. Пясковский // Музыкальное мышление : сущность, категории, аспекты исследования : сб. ст. / сост. Л. И. Дыс. — К., 1989. — С. 141–152.
  72. Рагс Ю. Проблема метода изучения музыкального произведения / Ю. Рагс // Методология теоретического музыкального знания : Анализ, критика. — М. : ГМПИ им. Гнесиных, 1987. — С. 5–14.
  73. Ритм и форма : сб. ст. / Ред. Н. Афонина, Л. Иванова. — Санкт-Петербург: Из-во Санкт-Петербургской государственной консерватории им. Н.А. Римского-Корсакова, 2009. — 223 с.
  74. Рощенко Е. Новая мифология романтизма и музыка (проблемы энциклопедического анализа музыки) : монография / Рощенко Е. Харьков : ХНУРЕ, 2004. — 288 с.
  75. Ручьевская Е. Классическая музыкальная форма : учебник по анализу / Е. Ручьевская. — СПб : Композитор, 2004. — 300 с.
  76. Ручьевская Е. Функции музыкальной темы / Е. Ручьевская. — М. : Музыка. 1977. — 171 с.
  77. Холопова В. Музыка как вид искусства : Ч. 2. Содержание музыкального произведения / В. Н. Холопова. — М. : Печатник Мосгорпечати, 1991. — 122 с.
  78. Самойленко А. И. Музыковедение и методология гуманитарного знания. Проблема диалога : Монография. — Одесса: Астропринт, 2002. — 244 с.
  79. Скребков С. С. Художественные принципы музыкальных стилей / С. С. Скребков ; под ред. В. В. Протопопова. — М. : Музыка, 1973. — 448 с.
  80. Скребкова-Филатова М. С. Фактура в музыке: Художественные возможности. Структура. Функции / М. С. Скребкова-Филатова ; [рец. Ф. Г. Арзаманов]. — М. : Музыка, 1985. — 285 с.
  81. Холопова В. Формы музыкальных произведений / В. Холопова. — СПб. : Лань, 1999. — 496 с.
  82. Холопова В. Фактура / В. Холопова. — М. : Музыка, 1979. — 87 с.
  83. Холопова В. Музыкальный тематизм / В. Холопова. — М. : Музыка, 1983. — 88 с.
  84. Холопова В. Музыкальный ритм / В. Холопова. — М. : Музыка, 1980. — 69 с.
  85. Цуккерман В. О теоретическом музыкальном знании / В. Цуккерман // Музыкально-теоретические очерки и этюды. — М. : Музыка, 1970. — С. 99-114.
  86. Цуккерман В. А. Целостный анализ музыкального произведения и его методика / В. Цуккерман // Интонация и музыкальный образ. — М. : Музыка, 1965. — С. 264-320.
  87. Шип С. «Музыкальное произведение» как видовая категория и структурные свойства музыкального текста / С. Шип // Музичний твір : проблема розуміння : зб. ст. / Науковий вісник НМАУ ім. П. Чайковського. — Київ Н НМАУ, 2002. — Вип. 20. — С. 13-22.
  88. Шип С. Музична форма: від звуку до стилю : Навч. посібник. — Київ : Заповіт, 1998. — 368 с.
- ДОДАТКОВА**
89. Алдошина И. Приттс Р. Музыкальная акустика : учеб. для высших муз. заведений / И. Алдошина, Р. Приттс. — Санкт-Петербург : Композитор, СПб., 2011. — 720 с.
  90. Андреев А. К истории музыкальной интонационности. Введение и часть первая / А. Андреев. — Москва : М., 1996. — 192 с.
  91. Баранова Т. Функция симметрии в музыке // Методология теоретического музыкального знания : Анализ, критика./ сб. тр. — М. : ГМПИ им. Гнесиных, 1987. — С. 51-61.
  92. Баранова Т. Переход от средневековой ладовой системы к мажору и минору в музыкальных теориях XVI – XVII ст. // Из истории зарубежной музыки. — М. : Музыка, 1960. — Вып. 4. — С.6-27.
  93. Березовчук Л. Н. Артикуляция в музыке (К проблеме модальной звуковой формы в произведении) / Л. Н. Березовчук // Музыкальная коммуникация = The music communication :

- сб. науч. тр. / Рос. ин-т истории искусств ; [ред.-сост. Л. Н. Березовчук]. — СПб., 1996 — С. 187–203. — (Серия «Проблемы музыкознания» ; Вып. 8) (Problemata musicologica).
94. Берков В. О. О гармонии Бетховена. На пути к будущему / В. О. Берков // Бетховен : сб. ст. / ред.-сост. Н. Л. Фишман. — М., 1971. — Вып. 1. — С. 298–332.
95. Бершадская Т.И. Лекции по гармонии. / Т.И. Бершадская. — Л. : Музыка, 1985. — 238 с.
96. Браудо И. А. Артикуляция : (О произношении мелодии) / И. А. Браудо ; под ред. Х. С. Кушнарева. — Изд. 2-е. — Л. : Музыка, Ленингр. отд-ние, 1973. — 197 с.
97. Бычков Ю. О парадигматических и синтагматических отношениях в ладогармонической организации. — М. : МГПИ им. Гнесиных, 1983. — 42 с.
98. Валькова В. Тематическая организация в симфонических произведениях советских композиторов» (60–70-е гг.) / В. Валькова // Проблемы музыкальной науки : сб. ст. — М. : Сов. композитор, 1983. — Вып. 5. — С. 45–64.
99. Валькова В. Тематические функции стилевых цитат в произведениях советских композиторов / В. Валькова // Советская музыка 70–80-х годов. Стилль и стилевые диалоги : сб. трудов. — М., 1985. — Вып. 82. — С. 54–79.
100. Зінків І. Модальність як категорія теоретичного музикознавства // Науковий НМАУ ім. П.І.Чайковського. Естетика і практика мистецької освіти : зб.ст. — К., 2008. — Вип.74. — С. 245-253.
101. Гаспаров Б. О некоторых принципах структурного анализа музыки / Б. Гаспаров // Проблемы музыкального мышления : сб. ст / сост., ред. и предисл. М. Арановского. — М., 1974. — С. 129-152.
102. Голубков С. Проблема музыкального единства в теоретической концепции Рудольфа Рети / С. Голубков // Музыкальная академия. — 1999. — №1. — С. 213–216.
103. Денисов Э. Современная музыка и проблемы эволюции композиторской техники. — Москва : Сов. Композитор, 1986. — 207 с.
104. Горюхина Н. Открытые формы / Н. Горюхина // Науковий вісник : зб. ст. / Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського ; упоряд. К. Шамаєва. — К., 2003. — Вип. 30, кн.1. : Зі спадщини майстрів. — С. 66–91.
105. Денисов Э. Стабильные и мобильные элементы музыкальной формы и их взаимодействие // Современная музыка и проблемы эволюции композиторской техники / Э. Денисов ; [рец. М. Е.Тараканов]. — М., 1986. — С. 112–137.
106. Дилецкий М. Грамматика музична / М. Г. Дилецкий. — К. : Муз. Україна, 1970. — 33 с.
107. Драганчук В. Музичний твір: Проблема впливу на реципієнта / В. Драганчук // Науковий вісник : зб. ст. / Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського : упоряд. В. Москаленко. — К., 2002. — Вип. 21 : Музичний твір як творчий процес. — С. 59–69.
108. Дубінін І. Гармонія. Ч.1. / І. Дубінін. — К.: Музична Україна, 1981. — 136 с.
109. Евдокимова Ю. История полифонии. Многоголосие Средневековья Ю. Евдокимова. — М.: Музыка, 1983. — 347 с.
110. Евдокимова Ю. История полифонии / Ю. Евдокимова. — М.: Музыка, 1989. — 299 с.
111. Задерацкий В. Полифоническое мышление И.Стравинского / В. Задерацкий.— М.: Сов. композитор, 1980. — 75 с.
112. Касьяненко Л. О Форма и драматургия музыкального произведения (к вопросу об интерпретации 30-й сонаты Бетховена) / Л. О. Касьяненко // Теория и история музыкального исполнительства : сб. науч. тр. / Киев. гос. конс. им. П. И. Чайковского ; отв. ред. Л. С. Неболюбова ; ред. вып. И. Д. Безгин. — К., 1989. — С. 155–166.
113. Кац Б. О некоторых чертах структуры вариационного цикла (К вопросу о музыкальном синтаксисе) / Б. Кац // Вопросы теории и эстетики музыки / Вып.11. — Л. : Музыка, 1972. — С. 167–183.
114. Курт Э. Основы линейного контрапункта. Мелодическая полифония Баха / Э. Курт. ; пер. с нем. З. Эвальд. ; под ред. Б. В. Асафьева. — М. : Музгиз, 1931. — 304 с.
115. Лісецький С.Й., Про сучасну концепцію українського історичного музикознавства / С.Й. Лісецький // Мистецтвознавчі записки, 21. — К., 2012. — С. 3 – 9.
116. Лотман Ю. М. Каноническое искусство как информационный парадокс // Проблема канона в древнем и средневековом искусстве Азии и Африки. — М. : Наука , 1973. — С. 16-33.

117. Лотман Ю. Заметки о художественном пространстве / Ю. Лотман // Семиотика пространства и пространство семиотики. : [сб. тр.] / ред. Ю. Лотман. — Тарту, 1981.— С. 25-43.(Учен. зап. / Тартуского гос. ун-та ; вып. 720).
118. Лотман Ю. Семиосфера: Культура и взрыв; Внутри мыслящих миров: Статьи. Исследования. Заметки / Ю. Лотман. — СПб: Искусство, 2000. — 704 с.
119. Лотман Ю. М. Символ в системе культуры / Ю. М. Лотман // Символ в системе культуры : [сб. тр.] / ред. Ю. Лотман — Тарту, 1987 — С. (Учен. зап. / Тартуского гос. ун-та ; вып. 754).
120. Медушевский В. Консонанс и диссонанс как элементы музыкальной знаковой системы. Тезисы доклада на VI Всесоюзной акустической конференции. — Издание Акустического института АН СССР, 1968. — С. 14–19.
121. Медушевский В. Исторический параллелизм в развитии вербального и музыкального языка / Медушевский В. // Научные труды МГК им. П.И. Чайковского. Сб. 36 : Слово и музыка. — М., 2002. — С. 51-70.
122. Медушевский В. О церковной и светской музыке / В. Медушевский / Музыкальное искусство и религия : [материалы Всесоюз. конф. «Отечественная культура XX века и духовная музыка», 16-21 апр. 1990 г.] / Рост. гос. конс. им. С. В. Рахманинова ; РАМ им. Гнесиных ; [ред. кол. В. В. Медушевский (отв. ред.) и др.]. — М., 1994. — С. 20–45.
123. Медушевский В. Христианские основания сонатной формы / В. Медушевский. — Муз. академия. — 2005. — № 4. — С. 7–14.
124. Мутли А. О модуляции. К вопросу о развитии учения Н.А. Римского-Корсакова о средстве тональностей. / А. Мутли. — М.-Л. : Музгиз, 1948. — 56 с.
125. Мюллер Т.Ф. Гармония. / Т.Ф. Мюллер. — М. : Музыка, 1982. — 288 с.
126. Мясоедов А. Учебник гармонии (Для теоретических отделений музыкальных училищ). 2-е изд. / А. Мясоедов. — М.: Музыка, 1983. — 318 с.
127. Павлюченко С. Практическое руководство по контрапункту строгого письма / С. Павлюченко.— Л.: Сов. композитор, 1963. — 266 с.
128. Перриш К., Оул Дж. Образцы музыкальных форм от григорианского хорала до Баха / К. Перриш, Дж. Оул. — Л.: Музыка, 1975. — 315 с.
129. Протопопов В. История полифонии в ее важнейших проявлениях / В. Протопопов. — М.: Музыка, 1962. — 433 с.
130. Протопопов В. История полифонии. Западноевропейская классика / В. Протопопов. — М.: Музыка, 1965. — 345 с.
131. Протопопов В. История полифонии. Русская классическая и советская музыка / В. Протопопов. — М.: Музыка, 1962. — 243 с.
132. Протопопов В. Процессуальное значение полифонии в музыкальной форме Бетховена / В. Протопопов // Бетховен. сб. ст. ред.-сост. Н. Фишман. — М., 1972. — Вып. 2. — С. 292–296.
133. Пяковський І. Б. До проблеми семіотичного аналізу музичного тексту / І. Б. Пяковський // Київське музикознавство : зб. ст./ Київ. держ. вище муз.уч-ще ім. Р. М. Глієра ; упоряд. В. Г. Москаленко. — К., 2001. — Вип. 7. : Текст музичного твору : практика і теорія. — С. 37–41.
134. Пяковський І. Фреймові моделі поліфонічних стилів / І. Пяковський // Музичний стиль : теорія, історія, сучасність / Науковий вісник НМАУ ім. П.І. Чайковського. — К. : НМАУ, 2004. — Вип. 38. — С. 9-15.
135. Способин И. Лекции по курсу гармонии. / И.В. Способин. — М.: Музыка, 1969. — 242 с.
136. Сниткова И. Картина мира, запечатленная в музыкальной структуре (О концептуально-структурных парадигмах современной музыки) / И. Сниткова // Музыка в контексте духовной культуры : сб. тр. / Гос. муз.-пед. ин-т им. Гнесиных. — М., 1992. — Вып. 120. — С. 8–31.
137. Снытко А. Тематизм и его свойства в современной музыкальной композиции (на примере камерно-инструментальных произведений белорусских композиторов конца XX — начала XXI вв.): автореф. дис... кандидата искусствоведения : спец. 17.00.02 / А. Снытко — Минск, 2006. — 20 с.
138. Танеев С. Подвижной контрапункт строгого письма / С. Танеев.— М.: Музыка, 1959. —

515 с.

139. Тиц М. О тематической и композиционной структуре музыкальных произведений / М. Тиц. — К. : Муз. Україна, 1972. — 280 с.
140. Тюлин Ю. О произведениях Бетховена последнего периода. Цепляемость музыкального материала / Ю. Тюлин // Бетховен : сб. ст. — М., 1971. — Вып. 1. — С. 251–275.
141. Тюлин Ю.Н., Привано Н.Г. Учебник гармонии. Ч.1. / Ю.Н. Тюлин. — М.: Музгиз, 1957. — 237 с.
142. Тюлин Ю., Привано Н. Учебник гармонии. Ч.2. / Ю. Тюлин. — М.: Музгиз, 1959. — 198 с.
143. Холопов Ю.Н. Очерки современной гармонии: Исследование. / Ю.Н. Холопов. — М.: Музыка, 1974. — 287 с.
144. Холопов Ю. Понятие модуляции в связи с проблемой соотношения модуляции и формообразования у Бетховена / Ю. Холопов // Бетховен : сб. ст. / ред.-сост. Н. Л. Фишман. — М., 1971. — Вып. 1. — С. 333–369.
145. Холопова В. Вопросы ритма в творчестве композиторов первой половины XX века / В. Холопова. Москва : Сов. Композитор, 1979.
146. Цуккерман В. Динамический принцип в музыкальной форме // Цуккерман В. Музыкально-теоретические очерки и этюды. — М. : Советский композитор, 1970. — С.19-121.
147. Цуккерман В. Бетховенский динамизм в его структурных и формообразующих проявлениях / В. А. Цуккерман // Бетховен : сб. ст. / ред.-сост. Н. Л. Фишман. — М., 1972. — Вып. 2. — С. 275–291.
148. Чернова Т. Драматургия в инструментальной музыке / Т. Чернова ; [рец. М. Арановский]. — М. : Музыка, 1984. — 143 с. Чугунов Ю. Эволюция гармонического языка джаза. / Ю. Чугунов. — М.: Изд. дом “Муравей”, 1997. — 169 с.
149. Яворский Б. Избранные труды / Б. Яворский. — ТТ. 1,2, — М., 1964, 1972, 1987.
150. Adler G. Umfang, Methode und Ziel der Musikwissenschaft. — Leipzig, 1885.
151. Drabkin W. Theme / W. Drabkin // The New Grove Dictionary of music and musicians: in 20 v.— London: Macmillan Publishers Limited, 1980. — V. 18. — P. 736.
152. Beard D., Gloag K. Musicology. The Key concept. — London, New York : Rourledge, 2005.
153. Dräger H. Musikwissenschaft // Universitas litterarum. Handbuch der Wissenschaftskunde. — Berlin, 1955.
154. Lissa Z. Zur periodisierung der Musikgeschichte // Beiträge zur Musikgeschichte. — 1960. — № 2.
155. McLaren B. A brief History of Microtonality in the Twentieth Century // Xenharmonikon. — Vol. 15. — 1998. — 130 p.
156. Riemann H. Grundniss der Musikwissenschaft. Leipzig, 1908.
157. Riemann H. Geschichte der Musiktheorie im IX bis XIX Jahrhundert. — Leipzig, 1898.
158. Sachs C. Historja instrumentów muzycznych. — Warszawa : PWM, 1975. — 556 p.
159. Sachs C. Die Musik der alten Welt in Ost und West. Berlin : Musikverlag, 1968. — 186 p.
160. Sachs C. Rhythm and Tempo : A Study of Music History — New York : Norton, 1953. — 391 p.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання. Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється у формі іспиту. Передбачено поточний контроль знань аспірантів у формі усного опитування, виступу з рефератами, перевірки конспектів, якості виконання завдань самостійної роботи, а також модульний контроль у формі тестування.

5. Засоби діагностики успішності навчання: контроль відвідування лекційних занять, поточне тестування, оцінювання участі в семінарських заняттях, підготовка

конспектів за завданнями для самостійної роботи, співбесіда за контрольними питаннями, модульна контрольна робота, усний опит, комплексна контрольна робота